

Ubuntu 12.04

Агvo Mägi

Koostatud tekstiredaktoriga LibreOffice 3.4

Tallinn, 2012

© Arvo Mägi Creative Commons Attribution License (http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/), version 3.0 või hilisem.

Terminoloogia osas andis kasulikke soovitusi Märt Põder.

Sisukord

Mis on Unity?	4
Käivitaja kasutamine	5
Ikoonide lisamine eemaldamine ja nihutamine Millised rakendused töötavad Kas Käivitaja asukohta või välimust saab muuta?	6 7 10
Virtuaalsed tööalad	12
Ülevaatemenüü kasutamine	13
Menüüriba	17
Unity kohandamine	25
Kirjandus	30

Mis on Unity?

Unity on Canonical'i poolt loodud Ubuntu töölaud, mis põhineb GNOME 3'l, kuid erineb selle standardsest töölauast GNOME-Shell.

Unity nägi ilmavalgust 2010. aastal Ubuntu 10.10 Netbook Edition'is. Ubuntu 11.04's oli Unity esmakordselt vaikimisi kasutatav töölaud, seni kasutusel olnud kahe paneeliga GNOME 2 töölaua asemel. Viieaastase toega Ubuntu 12.04 töölaud **Unity** on seega aastapikkuse intensiivse arendustöö tulemus. Unity eristab Ubuntut teistest Linuxi distributsioonidest ja on tavakasutajate jaoks mugav.

Unity eripäraks on ekraani vasakul küljel paiknev käivituspaneel ehk Käivitaja (*launcher*), millel on käivitusikoonid enamkasutatavate rakendus- ja abiprogrammide käivitamiseks, kataloogide avamiseks ja virtuaalsete tööalade vahetamiseks.

Joon 1. Unity töölaud

Ekraani ülaservas on menüüriba, millel paiknevad näidikud, sh kell/kalender. Riba paremas otsas on ikoon, millele klõpsates avaneb rippmenüü süsteemi seadistamise, tarkvara uuendamise ja arvuti välja lülitamise korraldustega (süsteemimenüü). Vaikimisi on töölaud täiesti tühi.

Käivitaja kasutamine

Käivitajal on rida käivitusikoone. Kui kursor mõnele ikoonile viia, kuvatakse selle nimi, nt *Failid (Kodukataloog)* või *Firefoxi veebibrauser*. Klõps ikoonil hiire vasaku nupuga paneb ikooni vilkuma ja käivitab ikooniga seotud rakenduse. Klõps *Failid* ikoonil avab failihalduri *Nautilus* ja kuvab selle aknas kodukataloogi. Klõps *Firefox*i ikoonil avab veebibrauseri jne.

Kui hoida allavajutatuna *Superklahv* (Windowsi logoga klahv), ilmuvad ikoonidele numbrid ja vajutus mõnel põhiklaviatuuri ülemise rea numbriklahvil toimib samuti, nagu hiireklõps selle numbriga tähistatud ikoonil. Töölaual kuvatakse välksõrmiste spikker, mis selgitab kuidas mitmesuguseid operatsioone teha ilma hiirt kasutamata.

Klaviatuuri välksörmised Käivitaja Super full kolminen Avak käivitaja ja konan välkistärmised At = Fit Avak käivitaja ja konan välkistärmised At = Fit Avak käivitaja ja konan välkistärmised Super Fabria Lültiks käintaja ali raenduste vahel Super Fabria Subitatja ali raenduste vahel Super Fabria Avab Silvitaja ja konan määnistärmise Föölaus ülevaatemeniü Avab projukati Töölaus ülevaatemeniü falvaatideseniü falvaatideseniä Tööalad Super FA Avab Biovaatemeniü falvaatideseniä					
Klaviatuuri välksörmised Käivitaja Kuola kuo					
Klaviatuuri välksörmised Käivlagi Seer fäll kohtinnin Avab Sikhaja ja kouta välkormised Avab Sikhaja ja kouta välkormised Seer fäll vah Sikhaja välkormised Seer fäll vah Sikhaja välkormised Seer fäll vah Sikhaja seer välkormised Seer fäll vah Sikhaja kandude seera Seer fäll vah Sikhaja koutation välkormised Seer fäll vah Sikhaja koutation välkormised Seer fäll vah Sikhaja koutation välkormised Seer fäll vah Sikhaja kandude seera Seer fäll vah Sikhande seera Seer fäll vah Sikhande seera Sikhe fäll vah Sikhande seera Sikhe fäll vah Seer fäll Nähende seera Sikhande seera Sikhe fäll vah seera Seer fäll vah Sikhande seera Sikhe fäll vah seera Seer fäll Nähende seera Sikhande seera Sikhe fälle seera seera Sik					
Kivitaja Lülkaninga kunde kunden					
Käivitaja Lülkanised Super (il lootinine) Avde käivitaja ja kuota väikitärmised. Avde käivitaja lopanine? äimä. Super ei Takitus 11 auvanta väikitää lopanine? äimä. Super ei Takitus 11 auvanta väikitää lopanine? äimä. Avde järäjälää Alt - Tab Lülka järään diskatated väikit. Alt - Daad Caran Töölaus ülevaatemenüji Super ei Takitus 11 auvanta väikitää lopanine? äimä. Avde järäänäänää Alt - Tab Lülka järäänäänäänäänäänäänäänäänäänäänäänäänää		Klaviatu	uri välksõrmised		
Super (III bothermine) Avab kitykski julk stoch välkorthovid. Med kätykski julk stoch välkorthovid. Super - 13 kmi 19 Alt - Tab Ulikub relandinge alonde valvel. Liigut stoch välkortagi skorthovid. Vassk viki parem nool Super - Tab Liikub kätykski trijan ski rakenduse valvel. Super - 13 kmi 19 Avab rakenduse valvel. Liigut stoch valvel. Vassk viki parem nool Ulikub rakenduse valvel. Liigut stoch valvel. Vassk viki parem nool Töö alad Töö alad Super - 13 kmi 19 Super - 13 kmi 19 Avab rakenduse valvel. Vassk viki parem nool Ulikub rakenduse valvel. Vassk viki parem nool Töö alad Super - 13 kmi 19 Med rakenduse valvel. Vassk viki parem nool Ulikub rakenduse valvel. Vassk viki parem nool Super - 14 Avab lievaatemenüli Vassk viki parem nool Nilikab rakenduse. Super - 14 kmi nool valvel. Super - 14 kmi nool valvel. Super - 14 kmi nool valvel. Super - 14 kmi nool valvel. Ulikub vastevel valvel. Varvel valvel. Varvel valvel. Vassk viki parem nool Nilikab rakenduse. Vikindows Tuuleklassimenüli Alt (Tipe) Avab tievaatemenüli Nakiba rakenduse. Valvetab rak	Käivitaja		Lülitamised		
Soper - Statuto 9 sama, mik kalon ut soparation. Soper - Statuto 9 sama, mik kalon ut soparation. Control + Soper + Statuto 9 sama, mik soparation. Alter Finishika Alond. Alter Finishika Alond. Alter Finishika - Salang Solven alon. Alter Finishika - Salang Solv	Super (all holdmine) Alt + F1 Super + Tab	Avab käivitaja ja kuvab välksörmiseid. Avab käivitaja lappamisrežiimis. Lülitub käivitaja abil rakenduste vahel.	Alt + Tab Alt + Dead_Caron Vasak või parem nool	Lülitub rakenduste vahel. Lülitub jooksva rakenduse akende vahel. Liinutavad fookust.	
Tööalad Tööalad Super too separate Tööalaus Super too separate Super too separate Super too separate Avab ülvvaatemenüü kodukataloogi. Super + A Avab ülvvaatemenüü kodukataloogi. Super + A Avab ülvvaatemenüü kodukataloogi. Super + M Avab ülvvaatemenü kokatatu ülvarbel. Super kolkatatud ülvarbel. Control = Super + D Matimeerib koki ahand. Control = Super + M Control = Super + M Mataimeerib koki ahand. Control = Super + M Avab biahende meneib. Alt + Tisik Avab abiahande. Cont	Super + 1 kuni 9 Super + Tõstutus + 1 ku. Super + T	Sama, mis kiivitusikoonil klöpsamine. Avab rakenduse uue akna. Avab noiinikasti			
Super to Supe	Supervision	Avab progikasci	Tööalad		
Super (bokse) Avab ülevaatameniü kodukataloogi. Shift + Central + Alt + Au. Totkab fookuses akna teisele töölalle. Super + A Avab ülevaatameniü inkendude vaate. Windows Super + M Avab ülevaatameniü ilevlaate. Windows Cirit + Bb Liübib vaatel vaate. Windows Cirit + Bb Liübib vaatel vaate. Minimerib köki alnad. Cirit + Bb Liübib vaatel vaate. Control = Super + D Minimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Makimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Makimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Makimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Makimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Makimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Nata kand. Control = Super + O Natalimerib köki alnad. Control = Super + O Control = Super + O Nata kand. Control = Super + O Alt = (Top) Avb biblahamenib. Alt + Nat Alt = (Top) Avb biblahamenib. Alt + Nat Alt = FIO Avb biblahamenib. Lipt Horse Iohita Alt = FIO Avb biblahamenib. Lipt Horse Iohita	Töölaua ülevaater	ายกนีนี	Super + S Control + Alt + noolekla	Näitab tööalasid. Lülitab tööala.	
Super + F Avab Ukrastmenniü Fallmate. Ser + M Avab Ükrastmenniü Fallmate. Crtrl + Tab Lültub vandete vahel. Vindows Lültub vandete vahel. Sest vaka / Partition vandete vahel. Super + W Latab kölk jooksu tädal aknad. Sest vaka / Partition vandete vahel. Control + Super + W Latab kölk jooksu tädal aknad. Sest vaka / Partition vak	Super (tokse) Super + A	Avab ülevaatemenüü kodukataloogi. Avab ülevaatemenüü rakenduste vaate.	Shift + Control + Alt + n		
Ctrl + Tab Lültibu avadets vahel, Lültibut avadets vahel, Siestusklahv Windows Konsistabut Siger + W Lastab kölk joodsu zkäala aknad. Siestusklahv Avab fookustatud ükusse. Cantrol + Suger + D Minimeerib kölk aknad. Cantrol + Suger + N Lastab kölk joodsu zkäala Cantrol + Suger + D Makimeerib kölk aknad. Cantrol + Suger + N Cantrol + Suger + D Makimeerib kölk aknad. Cantrol + Suger + D Cantrol + Suger + D Makimeerib kölk aknad. Cantrol + Suger + D Tattab Suger + D Makimeerib kölk aknad. Cantrol + Suger + D Suger + D Tattab Suger + D Alt + Tabik Avab bolk hokana. Alt + F Alt + Fild Suger + D Nakobakendte menüüd. Alt + Fild Avab bolk hokana. Ciri + Ninn Alt + Fild Avab bolk hokan vadarwase sakukoha. Alt + Fild Avab balkumenüü. Alt + Kindle Mouse lohita Vaset väljarem nool Vahetab rijkluve vahel fookust. Alt + Midle Mouse lohita	Super + F Super + M	Avab ülevaatemenüü failivaate. Avab ülevaatemenüü helivaate.			
Norkkalmin Laplate and policy Sager + W Lablation by policy documants. Sinstruktivik Cantrol & Sager + D Minimeerily bolik almad. Cantrol & Sager + D Mainmeerily bolik almad. Cantrol & Sager + D Mainmeerily bolik almad. Cantrol & Sager + D Tautuktivika of columnation Alt + F4 Subjet bolika almad. Alt + F4 Subjet bolika almad. Alt + F10 Avab hälditumentili. Alt + HNam Astab alkaha vadamusca sakukoha. Alt + F10 Avab hälditumentili. Alt + Midel Mouse lohita Ligitab alkan sakunusca sakukoha.	Ctrl + Tab	Lülitub vaadete vahel.	Windows		
Control - Super + Op Makimenih Joki Atand. Control - Super + Op Tatabu Atand. Control - Super + Op Tatabu Atand. Tuuleklaasimenüü Control - Super + Op Alt + F4 Sugel + Opkora akna. Alt + Middle Mouse Iohita Houdb akna suruszt.	Sisestusklahv	Avab fookustatud üksuse.	Super + W Control + Super + D	Laotab koik jooksva tooala aknad. Minimeerib kõik aknad.	
Tuuleklassimentiju Centrid + super + Left v Poolmakimentijn polskoa alna. Alte, Fright Alte, Fright Alte, Fright Alte, Fright Alte, Fright Avab buleklassimentijn. Alte, Fright Avab buleknotte mentijn. Alte, Fright Avab buleklassimentijn. Ctrl + Alte. Name: A statub alvabarendte mentijn. Alte, Fright Avab buleklassimentijn. Alte. Left Homes Inhita			Control + Super + Up	Maksimeerib kõik aknad. Taastab või minimeerib inoksva akna	
Alte F4 Sulgeb jocksva akin. Alte Tapp Avab tudieklaasimenüü. Alte Tabik Avababrandette menüü. Alte Press) Nälab rakenduse menüüd. Ctrl # Alt = Num Asetab akin vatzwasse askukohta. Alte F10 Avab nälökumenüü. Alte = Left Mouse lohita Lijudab akent. Vasak või parem nool Valetab nälökute vahel fookust. Alte + Midel Mouse lohit Muudab akent.	Tuuleklaasimenüü		Control + Super + Left v	Poolmaksimeerib jooksva akna.	
Alt (Press) Náličab rakenduse menülüd. Ctrl + Alt + Num Asetab alna vastavasse askukohta. Alt + F10 Avab näldikumenülü. Alt + Left Mouse lohita Liiguzb akent. Vasak või parem nod Valetab näldikute valel fookust. Alt + Middle Mouse lohit Muudab akna suurust.	Alt (Tap)	Avab tuuleklaasimenüü.	Alt + F4 Alt + Tühik	Sulgeb jooksva akna. Avab abivahendite menüü.	
Alte FFO Avub näidikumeniiü. Alte Left Mouse Johitza Liigutab akent. Vasak või parem mool Vahetab näidikute vahel fockust. Alt e Middle Mouse Johi Muudab akna suurust.	Alt (Press)	Näitab rakenduse menüüd.	Ctrl + Alt + Num	Asetab akna vastavasse askukohta.	
Vasak või parem nool Vahetab näidikute vahel fookust. Alt + Middle Mouse lohi Muudab akna suurust.	Alt + F10	Avab näidikumenüü.	Alt + Left Mouse lohista	Liigutab akent.	
	Alt + F10 Vasak või parem nool	Avab näidikumenüü. Vahetab näidikute vahel fookust.	Alt + Left Mouse lohista Alt + Middle Mouse lohi	Liigutab akent. Muudab akna suurust.	

Joon 2. Töölaud allhoitud Superklahvi korral

Käivitaja ikoonidel *Ülevaatemenüü* ja *Failid* on rippmenüüd (*quicklist*), mille avab paremklõps. Rippmenüüst saab valida, millist *Ülevaatemenüü* vaadet (*lens*) või millist *Kodukataloog*i alamkataloogi avada.

Rippmenüüd on ka paljudel rakendustel - Brasero, Gedit, Remmina, Empathy, Rhythmbox, Screenshot ja Totem.

Joon 3. Kodukataloogi rippmenüü

Joon 4. LibreOffice rippmenüü

Writer/Web

Impress

Calc

Math

Draw

LibreOffice Hoia käivitajas

Selliseid rippmenüüsid võib lisada ka teistele ikoonidele. Näiteks võib kolme *LibreOffice* programmi ikooni asemel kasutada üht rippmenüüga ikooni.

Selleks tuleb varjatud kataloogi ./local/share/applications paigutada vastava sisuga fail *libreoffice-startcenter.desktop*, vt <u>8 Really Useful</u> <u>Ubuntu Unity Quicklists</u>. Et selline ikoon ei näita, kas ja millised rakendused parajasti töötavad, ilmuvad töötavate rakenduste ikoonid Käivitajale.

Kui arvuti tarkvarale on uuendusi, ilmub Käivitajale *Uuendushalduri* aktiivne ikoon, millel kuvatakse saada olevate uuenduste arv. Aktiivseid ikoone kasutatakse ka teiste rakenduste korral, nt kuvab meiliprogramm *Thunderbird* saabunud, läbi lugemata sõnumite arvu, *Käivitusketta looja* töö edenemise näidiku jne.

Ikoonide lisamine, eemaldamine ja nihutamine

Kui Ülevaatemenüü aknast käivitada mõni rakendus, ilmub selle ikoon Käivitajale. Et ikoon Käivitajale jääks, tuleb ikooni rippmenüüs märgistada korraldus *Hoia käivitajas* (vt joon. 4). Rakenduse ikooni võib ka Ülevaatemenüü aknast Käivitajale pukseerida. Sel juhul lisandub Käivitajale ikoon ilma programmi käivitamata. Ikoon lisandub käivitajale ka uue rakenduse paigaldamisel Tarkvarakeskuse abil.

Kui ikooni ei soovita Käivitajal näha, siis tuleb eemaldada märgistus ikooni rippmenüü realt *Hoia käivitajas* või pukseerida ikoon Käivitaja *Prügikasti* ikoonile (kõige alumine ikoon).

Käivitaja ikoonide järjestust võib muuta. Selleks tuleb ikoon hiire abil nihutada Käivitajalt paremale poole töölauale ja ilma hiirenuppu vabastamata pukseerida see Käivitajal sobivale kohale. Seda hõlbustab Käivitajale ilmuv joon.

Joon 5. Ikooni asukoha muutmine

Millised rakendused töötavad?

Töötavate rakenduste ikoonide vasakule küljele ja aktiivse rakenduse paremale küljele lisandub kolmnurk. Aktiivse rakenduse aken on teiste akende peal.

Joon 6. Töötavad rakendused ja aktiivne rakendus

Kui rakendus on avanud mitu akent, siis on ikooni vasakul küljel mitu kolmnurka. Klõps sellisel ikoonil kuvab töölaual kõik rakenduse aknad korraga.

Joon 7. Avatud on kolm Dokumendinäitaja akent

Kui ühel neist (nt vasakpoolsel) klõpsata, siis kuvatakse see aken teiste peal.

Joon 8. Vasakpoolne aken on teiste peal

Klahvikombinatsioon Super+W kuvab aktiivse tööala kõigi töötavate rakenduste aknad.

Aktiivse tööala avatud rakendustest ja nende akendest saab ülevaate ka klahvikombinatsiooniga Alt+Tab avanevalt ülevaateribalt. Tab-klahv tuleb pärast riba ilmumist kohe vabastada ja Alt-klahv hoida allavajutatuna. Ribal saab liikuda nooleklahvide või Tab-klahvi abil. Kui Alt-klahv vabastada, kuvatakse teiste peal aken, mis vastab riba aktiivsele ikoonile. Aktiivse ikooni all on nimetus, joonisel 9 on selleks *Dokumendinäitaja*.

Joon 9. Ülevaateriba, aktiivne on Dokumendinäitaja

Joon 10. Dokumendinäitaja kaks avatud akent on kuvatud suuremalt

Kui on avatud mõne rakenduse mitu akent, joonisel 10 *Dokumendinäitaja,* siis kuvatakse kõik aknad ülevaateribal suuremalt, juhul kui selle rakenduse ikoon on aktiivne. See võimaldab saada ülevaate iga akna sisust. Nooleklahvidega saab mitmest aknast ühe aktiivseks muuta. See kuvatakse teiste peal, pärast Alt-klahvi vabastamist, mis suleb ülevaateriba.

Kas Käivitaja asukohta või välimust saab muuta?

Unity Käivitaja paikneb alati ekraani vasemal serval, selle asukohta ei saa muuta ilma kolmandate osapoolte vahendeid kasutamata.

Muuta saab Käivitaja ikoonide suurust ja Käivitaja olekut – nähtav või varjatud. Vaikimisi on Käivitaja alati nähtav.

Käivitaja parameetreid saab muuta paremklõpsuga töölaua tühjal kohal avaneva hüpikmenüü korraldusega *Vaheta töölaua taust*, mis avab akna *Välimus*. Nihutades aknas liugurit, saab valida Käivitaja ikoonide suuruse vahemikus 32-64 pikslit. Väiksemaid ikoone mahub Käivitajale rohkem, mis võimaldab sinna paigutada kõigi igapäevaselt kasutatavate rakenduste ikoonid. Rakendusi, mida läheb vaid harva vaja, saab käivitada *Ülevaatemenüü* aknast.

Joon 11. Aknast Välimus saab muuta Käivitaja ikoonide suurust ja valida taustapilti

Akna paremal küljel olevate taustapiltide seast võite valida sobiva, tehes klõpsu selle pisipildil. Pilt kuvatakse aknas oleval kuvaril ja kohe muutub ka reaalse kuvari taustapilt. Plussklahviga võite taustapiltide hulka lisada mõne oma pildi (maastik, perekonnapilt, lemmikloom vm), mis on eelnevalt salvestatud kõvakettale. Taustapilte võimaldab automaatselt vahetada Ubuntu varamus olev utiliit *Wallch*.

Käivitaja värv sobitub automaatselt taustapildiga. Kui see ei meeldi, saab värvi püsivalt muuta, kuid selleks tuleb paigaldada sobiv lisaprogramm, nt Ubuntu varamutes olev *CompizConfig Settings Manager* või *MyUnity*.

Käivitaja olekut saab muuta akna Välimus lehelt Behavior. Vaikimisi on Käivitaja alati nähtav. Lüliti abil saab selle omaduse välja lülitada ja valida, kas Käivitaja ilmub pärast hiire viimist ekraani vasakule servale või vasakusse ülanurka, samuti kui kiiresti see toimub (*sensitivity*). Vaikeväärtused taastab klõps aknas oleval nupul *Restore default behaviors*.

🛿 🖨 Välimus		
Kork satted		
Look Behavior		
Auto-hide the Launcher The launcher will reveal when moving the pointer to the defined hot spot. Reveal location:		
Left side		
 Top left corner 	_	
Reveal sensitivity Low	High	
Restore default behaviors		
		3

Joon 12. Akna Välimus lehelt Behavior saab muuta Käivitaja olekut

Soovi korral võib ekraanile paigutada mõne doki, nt *Cairo* doki. Käivitaja võib vaikimisi varjata ja sellega oluliselt muuta Unity töölaua välimust. Lisadokk võib paikneda suvalisel ekraani serval (vaikimisi alumisel serval) ja on paremini konfigureeritav kui Unity Käivitaja. Sisuliselt on aga tegemist asjata dubleerimisega, milleks ei ole objektiivset vajadust.

Ubuntu kontseptsioonile vastab kõige paremini vaikimisi kasutatav tühi töölaud. Seetõttu võiks hoiduda töölauale lisavidinate ja ikoonide paigaldamisest. Hiljuti avatud faile kuvab Ülevaatemenüü failivaade, seega pole vaja töölauale paigutada töös olevate dokumentide ikoone.

Virtuaalsed tööalad

Vaikimisi on Käivitajal *LibreOffice* ikoonide all neli ikooni: *Ubuntu* tarkvarakeskus, Ubuntu pilveteenus, Süsteemi sätted ja Tööalade vahetaja.

Vaikimisi on kasutatavad neli virtuaalset tööala (töölauda). Ühel võib näiteks olla avatud veebibrauser või mõni suhtlusprogramm, teisel LibreOffice Writer. See väldib tööala akendega üle koormamise.

Klõps Käivitaja ikoonil Tööalade vahetaja kuvab neli tööala kõrvuti. Sama pildi kuvab klahvikombinatsioon Super+S.

Joon 13. Virtuaalsed tööalad

Aktiivne tööala on ümbritsetud oranži piirjoonega. Hiireklõps mõnel teisel tööalal muudab selle aktiivseks, topeltkõps muudab selle ekraani suuruseks. Tööalade vahel saab navigeerida ka nooleklahvidega, Aknaid võib ühelt tööalalt teisele pukseerida hiire abil.

Vaikimisi on kõigil virtuaalsetel tööaladel sama taustapilt.

Ülevaatemenüü kasutamine

Töölaua ülevaatemenüü (*dash*-aken) on mugav vahend paigaldatud rakenduste otsimiseks ja käivitamiseks, kõvaketta olevate kataloogide ja failide otsimiseks ja avamiseks ning koguni Internetist muusika, videofailide, raamatute jm otsimiseks.

Unity terminoloogias seonduvad sellega kaks terminit *scopes*¹ ja *lenses*², mida võiks eestindada vastavalt kui *allikad* ja *vaated*.

Ülevaateakna avab vajutus Käivitaja ülemisele, Ubuntu logoga ikoonile, mida arendajad omavahel naljatades tähistavad lühendiga BFB (*Big Freaking Button*). Selle värv muutub vastavalt töölaua taustapildi värvile.

Joon 14. Ülevaatemenüü avab Käivitaja ülemine ikoon

Ülevaatemenüü akna alumisel serval on ikoonid paigaldatud vaadete (vaikimisi rakendused, failid ja kaustad, muusika, videod) jaoks. Kasutaja võib aknale ise kolmandate osapoolte poolt koostatud vaateid lisada, nt pildid, AskUbuntu info vm. Ülevaatemenüü ikooni rippmenüü abil võib vajaliku vaate avada otse, st ilma eelnevalt Ülevaatemenüü ikoonile klõpsamata.

¹ Scopes are data sources, able to tap into any on-line or off-line data, encompassing a set of filters and some standard interfaces that can generate categorized results for a search.

² Lenses are various ways to present the data that come from Scopes.

Pärast esmakordset ikoonile klõpsamist avanev ülevaateaken on tühi, selles on otsinguväli, kuhu võib tippida otsitava (rakenduse või faili) nime esimesed tähed, nt *Terminali* avamiseks *te*. Aknas kuvatakse päringule vastavad ikoonid.

0	8	te 🛓							
	lii	Applications	See 2 more results						
		▶_			Í		X TERM	52 3 9	
		Terminal	System Testin	g	Text Editor	UXTerm	XTerm	Sudoku	
The second secon									
U									
12									
1									
				A	Eûŭ	53			

Joon 15. Ülevaateaknas on kuvatud päringu "*te"* tulemus

Kui otsitava rakenduse ikoon on esimene, võib rakenduse käivitamiseks vajutada Enter-klahvi, vastasel korral tuleb hiirega vajalikul ikoonil klõpsata. Rakenduste leidmine on nii kiire ja mugav, et selleks ei ole otseselt vaja kasutada lisavahendeid, nt *ClassicMenu Indicator* või *GNOME-Pie*.

Otsida võib nii rakenduse ingliskeelse kui ka eestikeelse nime järgi, kui eesti keelepakid on paigaldatud ja rakendusel on eestikeelne nimi. Näiteks *Dokumendinäitaja* ingliskeelne nimi on *Evince*. Rakendus leitakse, kui tipite otsinguväljale kas *do* või *ev*. Otsingumootor ei tee suur- ja väiketähtedel vahet. Kõikidel rakendustel eestikeelset nime ei ole, nt *Screenshot, Inkscape, Writer jt.*

Ülevaateakna sisu peegeldab kasutaja tegevusi. Klõps *Rakendusvaate* ikoonil avab akna, kust võite leida viimati kasutatud rakendused, kõik paigaldatud rakendused, aga ka soovitusi uute rakenduste (programmide) paigaldamiseks Ubuntu varamutest.

0		Search Appli	cations				Filter results 🔸
-	S	Recently Used				Туре +	All
		1				Accessibility	Accessories
		Image Viewer				Customization	Developer
						Education	Fonts
	$\odot$	Installed See 86 m	ore results 🕨			Games	Graphics
					<i>_</i>	Internet	Media
		Additional Drivers	tisleRiot Solitaire	Appearance	Archive Manager	Office	Science & Engin
						System	
U	۲	Apps Available for	Download See 2 mor	re results 🕨		Rating +	All
70		$\bigcirc$			8-		☆
	Lo	ngoMatch: The Digital	KSeg Geometry	xmrubik	BlockOut II	Sources +	All
Ĩ.		Coach	Sketchpad			Local Apps	Software Center
				n Iti			

Joon 16. Rakendusvaade. Paremal filtrid

Rakendusvaate aknas on vaikimisi kolm horisontaalset riba. Ülemisel on viimati kasutatud rakenduste ikoonid, keskmisel arvutisse paigaldatud rakenduste ikoonid ja alumisel Ubuntu varamutest saada olevate rakenduste ikoonid. Alumise riba saab eemaldada, kui valite akna parempoolselt servalt *Sources* alt *Local Apps*. Akna parempoolses osas on filtrid, mille abil saab näidata teatud rakenduste gruppe, nt *Office* (kontor), või teatud reitinguga rakendusi. Reiting tuleneb kasutajate poolt antud hinnangutest.

Kuna paigaldatud rakendusi on palju, siis on neid mugavam otsida, kui aken on ekraanisuuruseks suurendatud.

Filtrid on mugav vahend otsingu täpsustamiseks. Muusikafailide korral võib otsingut täpsustada näiteks aastakümne või stiili (Bluus, Disko vm) järgi. Eelduseks on muidugi, et muusikapala on varustatud vastava infoga (esitaja, album, aasta, stiil). Kui muusika kantakse ostetud heliplaadilt kõvakettale, siis on need nõuded tavaliselt täidetud ja muusikamängija leiab välismaal välja antud plaatide korral Interneti andmebaasidest albumi kaanepildi. Eestis välja antud plaatide korral tuleb albumi kaanepilt ise Internetist otsida ja arvutisse paigaldada.

a	Otsing for	noteegist			Tulemuste f	iltreerimine 🔻
Ø	Laulud Näita ve	el 96 tulemust 🔸			Aastakümme	(Kōik)
	ABBA GOLD	ABBA GOLD	1		Vana 60nd 60nd 80nd.	. 90s 00nd. 10ndad
	I Have A Dream	The Winner Takes It All	Siks oon mä suruinen	Send in the Clowns	Stiil	Disko
0	Albumid Näitan	veel 21 tulemust 🕨			Džäss	Funk
	ABBA	A ∰		<u>6</u>	Hip-hop	House
	Abba Gold	Tango illusion	The Broadway Album	The Very Best Of Édith Piaf -	Kantri	Klassika
					Metal (	Muu
					New wave	Рор
					Punk	R&B
					Reggae	Rokk
		A	lii 📾		O	Tenno

Joon 17. Muusikavaade. Paremal filtrid

Videofaile saab otsida nii kõvakettalt kui ka Internetist. *YouTube* korral otsitakse ainult *YouTube Educational, YouTube Shows* ja *YouTube Movies* alt, kus pole piraatfaile. Kõigi *YouTube* failide hulgast otsimiseks sobib paremini Ubuntu varamus olev *Minitube* meediaesitaja.

0	⊗ ubu	untu 12.04							Filter results 🔸
	Onlin	e See fewer results ▼						Sources +	All
	PETROPERAL	how to upgrade from ubuntu 11.10 to ubuntu 12.04	F	Ubuntu YouTube	12.04 Net Education	ws.2Parte		Local Videos	Amazon
	<u></u>		and the second					BBC iPlayer	YouTube Movies
		Ubuntu 12.04 News Parte 3 YouTube Education	A	Ubuntu YouTube	12.04 Net Education	ws		YouTube Educa	YouTube Shows
		Ubuntu 12.04 News Parte 4		Instalira	anie Linux	ubuntu		Vimeo	VODO
		YouTube Education	100	postoje YouTube	ci 11.10 n Education	a ubuntu	12.04	Sci-Fi London	ABC iView
		Ubuntu12.04_alpha.		How To	Access B	locked		TED Talks	Encuentro
22				Websites in Restricted Areas using Ubuntu (11.10/12.04)			as		
		How to install ubuntu file manager		Linux T Downlo	utorials - I ad and In	How to stall Ubur	itu		
		YouTube Education		11.10					
12									
0									
			A	lii	È	5			

Joon 18. Videovaade

Unity Ülevaatemenüü on võimas vahend kiireks rakenduste, dokumentide, muude failide ja kataloogide otsimiseks, mis tunduvalt ületab GNOME 2 rippmenüüde võimalusi.

Menüüriba

Käivitaja kõrval on teine Unity töölaua tähtis komponent ekraani ülaservas paiknev menüüriba (ülemine paneel), millel paiknevad kasutaja poolt paigaldatud lisarakenduste ja süsteemi näidikud. Unity menüüriba ei ole GNOME 2 paneel. Kasutaja ei saa sellele lisada ikoone rakenduste käivitamiseks ega näidikute asukohta muuta.

Süsteemi näidikud (vasakult alates) on *Suhtlus, Võrk, Heli, Kell/kalender, Kasutaja ja Süsteem*. Klõps mõnel neist avab rippmenüü. Kui üks rippmenüü on avatud, võib teisi näha hiirega üle näidikute tõmmates või nooleklahve vajutades.

M t↓ 4)) N, 07:11 L Arvo ↓ Joon 19. Süsteemi näidikud

Osa kasutaja poolt paigaldatavaid rakendusi lisavad oma näidiku süsteeminäidikute ette, nt (vasakult alates) *Ilmateade (Weather Indicator)*, *Radio Tray, GNOME-Pie, Lõikepuhver, ClassicMenu Indicator.* Klõps nendel näidikutel avab samuti rippmenüü, mille abil saab rakendusi konfigureerida, kasutada ja sulgeda.

Joon 20. Kasutaja poolt lisatud rakenduste näidikud

Lisatud rakenduse näidik ilmub menüüribale pärast rakenduse esmakordset käivitamist. Et näidik ilmuks alati pärast arvuti käivitamist, peab vastav rakendus olema (automaatselt või kasutaja poolt) lisatud isekäivituvate rakenduste nimistusse.

Mõned menüüribal olevad näidikud võivad anda kasutajale märku süsteemis toimunud muudatustest, nt ilmaolude muutumine. Suund on siiski selle vältimisele. Info väljastatakse töölaual kuvatavas teateaknas või Käivitajal olevale ikoonile. Süsteemi näidikute rippmenüüdest on tähtsaim klõpsuga paneeli parempoolsel ikoonil avanev süsteemimenüü.

Joon 21. Süsteemimenüü

Selle rippmenüü korraldustega saab avada süsteemi seadistamise akna, kuvarite häälestamise akna (vajalik mitme kuvari korral), akna isekäivituvate rakenduste lisamiseks või eemaldamiseks, printeri(te) häälestamise akna ja arvuti välja lülitada, "uinutada" või "talveunne suigutada".

Kõik vajalik on seega koondatud ühte menüüsse. Tähtsaim igapäevaselt kasutatav korraldus on loomulikult **Lülita välja**.

Süsteemimenüüst vasakul paikneb kasutajate vahetamise rippmenüü, mille avab klõps kasutaja nimel.

Joon 22. Kasutajate menüü

Kui arvutil on mitu kasutajat, saab sellest menüüst arvuti mõne teise kasutaja käsutusse anda. Kui arvutil on vaid üks kasutaja, siis on see menüü üleliigne ja selle võib eemaldada.

Selleks tuleb terminaliakna käsuga paigaldada programm dconf-tools

sudo apt-get install dconf-tools

Edasi tuleb *dconf-tools* käivitada, navigeerida apps-->indicator-session, eemaldada märgistus realt *show-real-name-on-panel* ja teha arvutile uus alglaadimine.

Kasutajanimest vasakul on menüüribal kell/kalender. Klõps kellaajal avab kalendri.

$\sim$	t,		))	E, 0	8:5	0	L Ar	vo	₽
	esm	asp	äev	1, 20	). ve	ebr	uar	201	2
	• 1	veel	bru	ar	• •	20	12 •		
	Е	Т	К	Ν	R	L	Ρ		
	30	31	1	2	3	4	5		
	6	7	8	9	10	11	12		
	13	14	15	16	17	18	19		
	20	21	22	23	24	25	26		
	27	28	29	1	2	3	4		
	5	6	7	8	9	10	11		
	Kellaaja ja kuupäeva seaded								
		Joc	n 2	<u>2</u> 4.	Ka	aler	nde	r	

Klõps real *Kellaaja ja kuupäeva seaded* avab akna, kus saab neid parameetreid muuta.

Joon 25. Kuupäeva ja kellaaja muutmise aken

Kaardilt *Kell* saab määrata, kas kella näidatakse menüüribal, kas näidatakse nädalapäeva või kuud ja päeva, kas kasutatakse 24- või 12-tunni vormingut.

😣 🔵 Kuupäev ja kellaaeg	
Kõik sätted	
Kuupäev ja kellaaeg Kell	
🗹 Näita kella menüüribal	
Kella puhul näita: S Nädalapäev	Kella menüüs näita: Kuukalender
 Ruu ja paev 12-tunni kell 24-tunni kell Sekundid 	 Kaasa hadata numbrid Lähenevad sündmused Evolutioni kalenderist Aeg mujal Vali asukohad

Joon 26. Kaart Kell

Kellast vasakul on kõlarikujuline helinäidik. Klõps sellel avab helimenüü.

Joon 27. Helimenüü

Helimenüü võimaldab liuguri abil muuta heli tugevust. Seda saab teha ka viies kursori helinäidikule ja keerates hiire kerimisratast. Menüü on integreeritud vaikimisi kasutatava meediaesitajaga (*Rhythmbox* või *Banshee*). Kui muusika mängib, saab pala mängimist pausida/jätkata või siirduda järgmisele/eelmisele palale. Mitme paigaldatud meediaesitaja korral näidatakse kõiki neid menüüs, sh ka VLC 2.0, mille seadeid tuleb selleks muuta.

Klõps real *Heliseaded* avab akna *Heli*, kus saab muuhulgas kaardilt *Väljund* valida, kas väljundiks on standardne *Analog Stereo Duplex* (tavalise kõlaripaari korral) või *HDMI/DisplayPort*, kui emaplaadil on selline väljund. Nii saab läbi HDMI-kaabli suunata telerisse lisaks pildile ka heli.

Output Input Sound Effects Applica	ations		
Play sound through:	Settings for A	nalog Output	
HDMI / DisplayPort Built-in Audio	Balance:		Right
Digital Output (S/PDIF) Built-in Audio	Fade:		
Headphones Built-in Audio	Subwoofer:	Rear	Front
Analog Output Built-in Audio		Minimum	Maximum
	Mode:	Analog Stereo Duplex	•
	Test:	Test Sound	

Joon 28. Heliaken

Helinäidiku kõrval, vasakul on võrgunäidik. Klõps sellel avab rippmenüü, kust saab valida Internetiühenduse tüüpi – fiksvõrk, kaabel või mõni traadita ühendus ja muuta selle parameetreid. Kaabliga püsiühenduse korral ei ole seda menüüd praktiliselt üldse vaja kasutada.

Viimane menüüriba standardne näidik on suhtlus (ümbrik). Klõps sellel avab rippmenüü, kust saab võtta ühendust sotsiaalvõrgustikega, pidada vestlusi, saata sõnumeid, kasutada Ubuntu pilveteenust jne.

Menüüriba vasakpoolses otsas kuvatakse **globaalmenüü**, st aktiivse rakenduse akna menüü, kui rakendus seda toetab. Veebibrauser *Firefox* ja meilprogramm *Thunderbird* kuvavad globaalmenüü spetsiaalse lisa abil, *LibreOffice* programmid seda vaikimisi ei kuva, kuigi ka nende jaoks on spetsiaalne lisa *lo-menubar*, mis aga pole veel piisavalt töökindel.

Joon 29. Nautiluse akna globaalmenüü

Globaalmenüü on kasulik väikese ekraaniga seadmetel, suure ekraaniga lauaarvutitel, kus aknad on tavaliselt ekraanist väiksemad, see pigem segab.

Mugavat võimalust globaalmenüü välja lülitamiseks ei ole. Selleks võib kasutada Ppa-varamust paigaldatavat utiliiti *Unsettings* (vt joon 34) või terminaliakna käsku

sudo apt-get autoremove appmenu-gtk3 appmenu-gtk appmenu-qt,

millega eemaldatakse loetletud programmid. Seejärel on menüüd rakenduste akendes. *Firefoxil* ja *Thunderbirdil* tuleb globaalmenüüd väljastav lisa eraldi keelustada. Endise olukorra taastamiseks tuleb eemaldatud programmid uuesti paigaldada.

Globaalmenüüle lisaks on uus võimalus **HUD** (*Head Up Menu*) ehk tuuleklaasimenüü. HUD võimaldab rakendustele anda korraldusi lähtudes soovitavast tegevusest, ilma tavalisi menüüsid kasutamata. HUD käivitub kiire vajutusega (löögiga) Alt-klahvile. Ekraani ülaosas avaneb päringuväli, kuhu tuleb tippida soovitava tegevuse nimi. Pärast esimeste tähtede tippimist kuvatakse nende korralduste nimed, mis võiksid sobida. Enter-klahv käivitab raamiga ümbritsetud korralduse.

Joon 30. HUD aken

Joonisel on näidatud tulemused pärast "new" tippimist. Kui on paigaldatud eesti keelepakid, tuleb selle asemel tippida "uus". Aga mida tuleb tippida, kui soovite rakenduse sulgeda? Üldiselt - "välju", aga nt *Terminali* puhul "sulge". Kasutajal peab HUD-i kasutamiseks seega olema ülevaade korraldustest, mis on parajasti aktiivse rakenduse menüüdes. Eesti keele korral võib raskusi tekkida seoses erinevate rakenduste tõlgetega ("välju" vs "sulge" jm), sest ka inglise keeles kasutatakse sama tegevuse jaoks tihti erinevaid korraldusi.

HUD on iseõppiv. Iga kasutatud rakenduse kohta peetakse meeles, milliseid korraldusi on 30 viimase päeva jooksul sagedamini kasutatud. Mida rohkem seda kasutatakse, seda paremini oskab ta kuvada korraldusi, mida kasutaja soovib anda.

Canonical paneb HUD-ile suuri lootusi, kui tavaliste rakenduste menüüde universaalsele asendajale, ja kavatseb selle edaspidi panna tööle ka häälkäskluste abil. Kui globaalmenüü on välja lülitatud või rakendus seda ei kasuta, siis HUD ei tööta.

Unity kohandamine

Canonical on teadlikult jätnud tavakasutajale väga vähe töölaua kohandamise võimalusi. Muuta saab Käivitaja ikoonide suurust, ikoonide järjestust, Käivitaja olekut (alati nähtav või varjatud) ja töölaua taustapilti. Käivitajale saab ikoone lisada ja eemaldada. See ongi vaikimisi kõik. Töölauale rakenduste käivitamisikoone lisada ei saa.

Kogenud kasutaja saab lisaprogramme kasutades muidugi töölaua välimust palju suuremas ulatuses muuta, nt vahetada teemat, muuta Käivitaja ja Ülevaatemenüü akna läbipaistvust ja värvi, ning ülemise menüüriba läbipaistvust.

Ubuntu varamutes oleva utiliidi *CompizConfig Settings Manager* abil saab virtuaalsed tööalad pöörleva kuubi tahkudele paigutada ja lisada akendele mitmesuguseid efekte, nt "plahvatavad", "põlevad" või vonklevad aknad. See on vastuolus kasutamislihtsuse printsiibiga ja võib oskamatu tegutsemise korral arvuti töölaua kasutamiskõlbmatuks muuta. Seetõttu käesolevas lühijuhendis neid võimalusi ei vaadelda.

Tavakasutajatele võib töölaua kohandamiseks soovitada Ubuntu varamutes olevat utiliiti *MyUnity 3.x*, mis võimaldab muuta pea kõiki Unity töölaua elemente, sh teemasid ja Käivitaja ikoonide rippmenüüsid (*quicklist*), vt viidatud videot. Globaalmenüüd välja lülitada ega kõvakettalt üleliigseid faile eemaldada see utiliit ei võimalda.

Nagu Joon 31 näha, saab kaardilt *launcher* muuta Käivitaja värvi, läbipaistvust, ikoonide suurust jm. Valikud rakenduvad kohe. Kui need ei sobi, võib klõpsuga real *default settings* taastada vaikeväärtused.

Kaardilt *themes,* Joon 32, saab valida sobiva teema ja ikoonide komplekti. Kaardil olevaid nimistuid võib täiendada, pukseerides nendele vastavalt Internetist hangitud teema või ikoonikomplekti faili, vt viidatud videot.

× _	MyUnity	3.0 - Ubun	tu 12.04	
launcher dash panel	desktop font	themes	credits	< >
launche - quicklist	Г			default settings
Color				
Transparency		34 % •	0	
Size		48 px •		
Backlights		Icons O	n	\$
Display		Autohio	de and fade	\$
Behavior		Fixed		
Show devices		Mounte	ed	\$

Joon 31. MyUnity kaart launcher

×_			My	Unity 3	3.0 - Ubun	tu 12.04	
launcher	dash	panel	desktop	font	themes	credits	< >
the	m	es					default settings
Theme Hight Indus LowC Meta Mist Radia Raleia Redm Simp Thinla	es Contras trial contras box nce gh ce ce	t	2		Icons defau DMZ- DMZ- gnom hand hicolo Higho Huma Huma ubunt	ult Black White ne helds or Contrast Contrast Contrasting anity anity-Dack	verse

Joon 32. *MyUnity* kaart themes

Kasulik on ka laiemate võimalustega utiliit *Ubuntu Tweak*, mis tuleb paigaldada ppa-varamust terminaliakna käskudega

sudo apt-add-repository ppa:tualatrix/ppa sudo apt-get update sudo apt-get install ubuntu-tweak

Nagu järgmiselt pildilt näha, saab *Ubuntu Tweak* kaardilt *Tweaks* muuta Käivitaja ikoonide suurust, Käivitaja olekut ja läbipaistvust, Käivitaja ja Ülevaatemenüü akna värvi ning HUD-i välja lülitada. Puudub aga globaalmenüü väljalülitamise võimalus.

S-0 Ubi	untu Tweak			
	ity eak the powerful Unity desktop			Search < Ctrl+F>
← →	Overview Tweat	s Admins .	Janitor	* 😭
	HUD:	ON		
	Shortcut hits overlay:	ON		2
	Launcher icon size:		)	2
	Launcher opacity:		0.67	2
	Launcher hide mode:	Never	v	2
	Launcher icon backlight:	Backlight Always On	•	2
	Launcher show devices:	Only Mounted	•	2
		- LL		
	Dash size:	Desktop	▼	
	Dash color:			
	Blur type:	Active blur	.	2
	Panel opacity: *		0 1.00	2
	Panel opacity for maximized windows:	ON		2

Joon 33. Ubuntu Tweak aken

Klõps väljal Dash color avab abiakna värvuse valikuks.

😂 🖨 🗉 Ubuntu Tweak								
Unity Settings Tweak the powerful Unity desktop								
$\leftarrow \rightarrow$	Overview	Tweaks	Admins	Janitor		* ★		
Launcher	😣 Värvuse	valimine				······································		
Icon size						- 48 🔊		
Launcher opacity						0,67 🛃		
Launcher hide mode Mitte I						-		
Icon backlight Backli						-		
	Custom							
Dash and Panel	4							
Dash size Automatic								
Dash color				LOODU	vou	8 🖻		
Blur Active blur								

Joon 33. Värvuse valiku abiaken

Kaardilt *Janitor* saab kõvakettalt eemaldada mitmesuguseid üleliigseid faile, sh eelmised Linuxi tuuma versioonid, rakenduste ja uuenduste paigaldamisest apt-puhvrisse jäänud failid jm. Seda võimalust *MyUnity* ei paku. Võimalik on ka hallata ppa-varamuid ja programme paigaldada.

Nende utiliitide kasutamine on tavakasutaja jaoks palju ohutum kui *CompizConfig Settings Manageri* kasutamine.

Märkimist väärib ka utiliit *Unsettings,* mis tuleb paigaldada ppa-varamust terminaliakna käskudega:

sudo add-apt-repository ppa:diesch/testing sudo apt-get update sudo apt-get install unsettings

Selle utiliidi tähtsaim unikaalne omadus on HUD'i ja globaalmenüü välja/sisse lülitamise võimalus, vt joon 34, mida seni vaadeldud utiliidid ei paku. *Firefoxi* ja *Thunderbirdi* globaalmenüü tuleb eraldi välja lülitada.

Puudused: muudatused ei kajastu kohe, vaid pärast vastavale nupule klõpsamist; uusi teemasid paigaldada ei saa, valida saab vaid paigaldatud teemade hulgast (ppa-varamutest paigaldatud teemad kajastuvad utiliidi teemade loetelus).

😣 🖨 🗊 Unsetting	s
🖉 📔 绪 C	
Launcher look	
Launcher behaviour	Overlay scrollbars: ON
Dash	
Panel	diobat mend.
Fonts	Show HUD: ON
Windows	
Desktop	
Themes	Auto raise: ON Delay:
	Automaximize (%):

Joon 34. Globaalmenüü ja HUD'i saab ühe hiireklõpsuga välja/sisse lülitada

Kõik ülalkäsitletud utiliidid lisavad oma ikooni Süsteemi sätete aknasse, st neid saab käivitada aknast, mis avaneb klõpsuga vaikimisi Käivitajal oleval Süsteemi sätete ikoonil.

Joon 35. MyUnity, Ubuntu Tweak ja Unsettings ikoonid Süsteemi sätete aknas

Kirjandus

- 1. A quick look at Ubuntu 12.04 LTS (YouTube video 11:22)
- 2. 10 New Features Added to Ubuntu 12.04 Precise Pangolin
- 3. Things To Tweak After Installing Ubuntu 12.04 Precise Pangolin
- 4. Ubuntu Command Center: Gnome Control Center
- 5. <u>The New Face of Ubuntu</u>
- 6. Tired of drop-down menus? Here comes Ubuntu's HUD
- 7. Testing out HUD Ubuntu 12.04 (YotubeVideo 8:32)
- 8. How to easily hide the username on the Unity panel
- 9. Ubuntu Tweak 0.7.2 released with numerous new features (PPA available)
- 10. MyUnity 3.0 Final Version (YouTube video 5:17)
- 11. Unsettings 0.06 released with enhanced theme selection and stability improvements
- 12. ClassicMenu Indicator updated with new System Settings categories
- 13. 8 Really Useful Ubuntu Unity Quicklists
- 14. <u>4 Configuration Tools for Customizing Ubuntu 12.04</u>
- 15. How To Add VLC To The Ubuntu Sound Menu
- 16. <u>How to Install New 'Locally Integrated Menus' in Precise [Video]</u>
- 17. Ubuntu 12.04 How to Enable the CompizCube (YouTube video 4:22)
- 18. Wallch Review (YouTube video 5:17)
- 19. Tweaking Unity
- 20. Download the 'Unity: Make it Yours Lenses and Scopes for Ubuntu 12.04 LTS' Guide